

Születőben a 6. kontinens

Tudatosan elterelik a figyelmünket az olajfolttal a többi környezetszennyezésről!

Öt környezeti katasztrófa, ami sokkal durvább, mint a mostani olajfolt

Úgy tűnik, hónapok küzdelme után végre sikerül lezárni a Deepwater Horizon fúrótorony felrobbanása óta a Mexikói-öböl vizét nyersolajjal szennyező kitérését. A British Petroleum a csőd szélére sodró balesettel hetek óta tele a média, nincs olyan nap, hogy a híradók ne számolnának be az újabb fejleményekről. A világon azonban az olajfolt mellett éppen most is zajlanak legalább ekkora, vagy akár még nagyobb környezeti károkkal járó katasztrófák, amelyek kellően távol vannak Amerikától és Nyugat-Európától ahhoz, hogy ne üssék meg a média ingerküszöbét. A Foreign Policy ezekből gyűjtötte össze az öt legsúlyosabbat.

A nigériai olajszivárgás

Nigéria gazdasága a hetvenes évek óta gyakorlatilag a

nyersolajra épül. Az ország exportjának 98, az állami bevételek 83 százalékát az olaj adja. Az olcsó munkaerő és az óriási tartalékok miatt az összes nagy nyugati olajcég jelen van az országban, csak az ExxonMobile és a Chevron 7 milliárd dollárt fektetett be a nigériai olajiparba. A helyi olajvezetékek és fúrótornyok állapota és biztonsága azonban borzasztó. A vezetékek nagy része már negyvenéves és erősen korrodálódott. Az olajcégek rendszeresen arra hivatkoznak, hogy tolvajok furják meg a vezetékeiket és ebből lesz aztán szivárgás, tűzvész, és olykor több száz áldozattal járó robbanás; a helyi szervezetek és a WWF szerint viszont a nagy cégek egyszerűen spórolnak a biztonságon és a környezetvédelmen. Jelenleg szakértők szerint, csak az eddigi szennyeződések 60-70 év lenne rendbe hozni és csak a szennyezett talaj helyreállítása több tíz milliárd dollárba kerülne. Ennek a felelőtlen szennyezésnek az oka az, hogy az egyik legszegényebb afrikai államnak, csak az elszállított olajért fizetnek, így az elcsöpögő, felrobbanó olajért senkinek sem kell fizetnie. Az ország végletekig korrupt hivatalnokai pedig intézményesen biztosítják a rabszolga sorban fizetett és kihasznált, nyomorban élő tömegeket. A munkavédelmi és baleset-megelőzési szabályok senkit sem érdekelnek, elhagyásukkal a cégek évente fejenként dollár milliárdokat spórolnak, éppen ezért mindennaposak a halálos balesetek, és a tömeges súlyos sérülések esetek. Lelkiismeretes olajipari szakemberek szerint, egy időzített bombaként ketyeg Afrikában ez a fajta hozzáállás. Ugyan akkor a kitermelési költségeket a csillagos égbre hazudva, állhatatosan emelik a nyersolaj árát, sokszor 3-4 szer nagyobb költségeket tüntetve fel, mint a valóság, becsapva így a fogyasztói világot. Jogtalan horror összegekben jelentkező extra profitot termelve a tulajdonosoknak...

A Niger folyó torkolatvidékén, a legjobb olajlelőhelyeken jelenleg is kétezer helyen szivárog a nyersolaj és szennyezi a környezetet, van, ahol több évtizede. A szivárgó vezetékek és kutak közel fele a Shell tulajdonában van. Egyes szakértői számítások szerint a hatvanas évek óta több mint kétmilliárd liter (!!!) nyersolaj került a nigériai folyókba és a termőföldbe, ami nagyjából annyi, mintha minden egyes évben megtörtént volna az Exxon Valdez katasztrófája. A helyzet egyre csak romlik, ahogy az olajcégek a Niger deltájától egyre inkább a szárazföld belseje felé, nehéz és gyengén felderített terepre terjesztik ki a fúrásokat. Ahol a környezet szennyezéseket még könnyebb eltüntetni...

Kínai szénbányatüzek

Kína messze a világ legnagyobb széntermelője, a bányáiból több szenet hoznak fel, mint a ranglistán utána következő öt országban (USA, India, Ausztrália, Dél-Afrika, Oroszország) összesen. Itt a legnagyobb a szénfogyasztás és a szén-dioxid-

kibocsátás is. A nem megfelelő biztonsági, baleset-védelmi előírások miatt, naponta átlagosan 13 kínai bányász hal meg balesetekben, ezek közül a legsúlyosabbak a bányatüzek. Az elavult technológiák, gyújtogatás vagy balesetek miatt kitört tüzekben elégett szén mennyiségét évi 20 és 200 millió tonna közé teszik. Egyes számítások szerint ezek a tüzek felelősek a világ szén-dioxid-kibocsátásának 2-3 százalékáért.

Egy szénbányatüzet nagyon nehéz eloltani, és ha a tűz kap oxigén utánpótlást, akár évekig is ég, vagy éppen csak parázlik a szén a föld mélyén. Egy 2008-as felmérés 62, éppen égő bányáról számolt be az ország fő szénlelőhelyén, a mongol határ mellett húzódó, több mint négyezer kilométeres sávban. Öt év alatt, annyi szén vált a lángok martalékává, amivel egy Magyarország méretű ország éves szénfelhasználását, ha minden erőműben és háztartásban szénnel fűt, akkor tíz éven keresztül lehetne biztosítani...

Erdőirtás Haitin

Haiti rendszeresen természeti katasztrófák miatt kerül be a hírekbe: csak az elmúlt pár hónapban volt földrengés, sárlavina, hurrikán, és árvíz. Az ország a karib-tengeri Hispaniola sziget nyugati felén terül el, a sziget másik fele a Dominikai Köztársasághoz tartozik, ahol ugyanolyan a klíma, a földrajzi viszonyok, ezek a katasztrófák mégsem szednek százezernyi áldozatot, mint Haitin. Ennek oka a világtörténelem egyik legsúlyosabb erdőirtása, ami gyakorlatilag akkor kezdődött, amikor 1492-ben Kolumbusz felfedezte a szigetet, és mára a sziget haiti oldalán szinte az utolsó fáig kiirtott minden erdőt.

A NASA műholdfelvételein élesen látszik az országhatár: a dominikai rész zöld, a haiti kopár szürkésbarna. Az egykori erdős területek két százalékán maradt növényzet, ahonnan máig évi harmincmillió fát vágják ki, az újraültetés pedig minimális (bár a januári földrengés után talán elindul valami az

ENSZ támogatásával).

Az erdőirtás fő célja az olcsó faszén termelése, ezt Dominikában előre látóan már egy ideje betiltották, Haitin viszont az energiaszükségletének nyolcvan százalékát ebből a forrásból elégíti ki. A növényzet nélkül a talajra lecsap az erózió, és a térségben egyébként szokványos hurrikánok és kisebb földrengések halálos földcsuszamlásokat és sárlavinákat indítanak el. Egyes szakértői jelentések miatt egy szuperhurrikán vagy egy kiemelt fokozatú földrengés, gyakorlatilag kiirthatja az életet a szigetnek erről a részéről, mert a meggyötört természet, védekezés nélkül engedne a rombolásnak.

Az Aral-tó eltűnése

Az Aral-tó Kazahsztán és Üzbegisztán határán helyezkedik el. Az 1960-as évekig a világ negyedik legnagyobb, és legtiszt-

tább, sokak szerint legszebb tava volt, 68 ezer négyzetkilométeres vízfelszínével. Fajgazdagsága közel kétszerese a többi állóvíznek, halbősége pedig mesékbe illő volt. Ázsia éghajlatában évmilliók óta egy hőmérséklet kiegyenlítő, párasító szerepet töltött be. Hála a szocializmusnak majd ötven év alatt szinte teljesen eltűnt, mára két, egyenként 3000-3500 négy-

zetkilométeres tó (tavacska) maradt csak a helyén. A halászfalvakból a sivatag közepén álló, elnéptelenedett kísértetvárosok lettek, a maradék víz a drasztikusan megemelkedett sótartalma miatt a tóban élő állatfajok nagyrészt teljesen kipusztultak. A madárkolóniák átlagosan 98-99%-os veszteséget szenvedtek el, a halak, vízi emlősök, rovarok, madarak és egyéb állatfajok tucatjai tűntek végleg el...

Mindennek oka az egykori szovjet vezetés döntése volt, ami az üzbegisztáni textilipar felvirágoztatására 45 gátat épített az Aral tápláló folyókra, és az ipar igényeinek kiszolgálására 32 ezer kilométernyi csatornahálózatot át naponta milliárd liter számra szivattyúzták ki a vizet a vízgőjtő területéről a gyapotföldök öntözésére. Három évtizedig szinte semmilyen látványos hatása nem volt a természet kiszigerelésének, aztán

1989 és 2007 között egyszerűen összeomlott az ökoszisztéma, és egyre gyorsabb ütemben elpárolgott a tó.

A környéken élők legnagyobb problémája jelenleg az ivóvíz hiánya, ugyanis a maradék édesvízkészlet és a termőföld súlyosan szennyezett a gyapotföldeken évtizedekig használt erősen mérgező szovjet rovarirtó szerekkel. Az egykori tófenékről a szél, évente mintegy 75 millió tonna, sóval és mérgező vegyületekkel kevert port fúj szét egész Közép-Ázsiában.

A nagy csendes-óceáni szemétfolt

Valahol a Csendes-óceán északi részén úszik a víz felszínén a becslések szerint százmillió tonna, javarészt műanyag hulladékból álló szemétfolt. A szeméttenger nem egybefüggő sziget, hanem nagyjából harmincméteres mélységig a vízben kisebb-nagyobb sűrűséggel lebegő műanyag flakonok, nejlonzacskók és az ezek lassú bomlásából keletkező, pár grammos hulladékdarabkák összessége.

A hulladék átlagos sűrűségét négyzetkilométerenként 334 ezer, összesen 5 és fél kilónyi műanyagdarabkára teszik, így a szemétfolt csak a legsűrűbb részein látható szabad szemmel, ahol a bomlási folyamat elején járó friss hulladék található. Optimista becslések szerint a folt mérete 700 ezer négyzetkilométer (az hét Magyarországnak felel meg), a pesszimisták szerint 15 millió is lehet (ez Ausztrália duplája). A folt létezését már a nyolcvanas években megjósolták, de csak 1997-ben fedezték fel, és azóta is elég hézagosak az ismereteink róla.

Azt mindenesetre tudjuk, hogyan alakult ki: az észak-csendes-óceáni áramlat, ami az Egyenlítő mentén halad a mexikói partoktól Indonéziáig, aztán északra fordul, elmegy egészen Japánig, majd visszakanyarodik Észak-Amerika felé, és az egész nyugati partvonal mellett végighalad. Az áramlat felszedi Kelet-Ázsia és az amerikai nyugati part, plusz a csendes-

óceáni szigetvilág és az óceánon járó hajók összes, vízbe szórt szemétét. Becslések szerint évente száz ezer tengeri állat és egymillió madár pusztul bele abba, hogy a szemétfoltból eszik. Az összes szemét összegyűjtésével és ipari méretű elégetésével egy Magyarország méretű országnak a teljes energia szükségletét évekig lehetne biztosítani. A mai napig nem ismeri el Amerika (USA), de számos bizonyíték létezik, hogy a part menti nagyvárosok egyszerűen szemétszállító hajókkal, havonta városenként tízezer tonnaszámba hordják a lakossági szeméteket az óceán mélyebben fekvő elhagyottabb részeire. Viszonyításképpen egyetlen tonna háztartási szemét képes, 1000 köbméter élő tengervíz élőlényének a teljes kiirtására, valamint egy 150x150 méteres területen, a teljes ökoszisztéma felborítására...

Lassan eléri az emberiség nem egy apokaliptikus meteor, hanem saját szemétünk és felelőtlenségünk töröl el minket a föld színéről...

GONDOLKODJ EL EZEN AZ ÜZENETEN, ÉS AZZAL, HOGY TOVÁBB KÜLDÖD, NYISD KI MINÉL TÖBB EMBER SZEMÉT TE IS...

Forrás: Nemzeti Hírháló